

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING, ONDERDEEL SOORTEN S-5991 HONSELERS DIJK

**QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING,
ONDERDEEL SOORTEN
S-5991 HONSELERSDIJK**

Opdrachtgever

Gasunie-Fugro

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Referentienummer

1503995B79-R19-001

Projectleider

Mw. M. van Rensen

Auteur

Dhr. J. Willemsen

Gecontroleerd door

Mw. M. van Rensen

Datum

7 januari 2019

Versie

definitief

akkoord:

Marijn van Rensen
projectleider

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	Aanleiding	4
1.2.	Wettelijk kader	4
1.3.	Doel van het onderzoek	4
1.4.	Onderzoeksvragen.....	4
1.5.	Leeswijzer	5
2.	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	6
2.1.	Ligging en omschrijving projectgebied	6
2.2.	Werkzaamheden en planning	7
3.	METHODE	8
3.1.	Literatuuronderzoek	8
3.2.	Veldonderzoek	8
3.3.	Analyse	8
4.	AANWEZIGE OF TE VERWACHTEN SOORTEN	9
4.1.	Mossen en korstmossen.....	9
4.2.	Vaatplanten	9
4.3.	Grondgebonden zoogdieren	9
4.4.	Vleermuizen	9
4.5.	Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen	10
4.6.	Broedvogels	11
4.7.	Vissen	11
4.8.	Amfibieën	11
4.9.	Reptielen	12
4.10.	Ongewervelde diersoorten.....	12
5.	EFFECTENANALYSE	13
5.1.	Grondgebonden zoogdieren	13
5.2.	Vleermuizen	13
5.3.	Vogels	13
6.	MAATREGELEN.....	15
6.1.	Zorgplicht	15
6.2.	Voorkomen van verstoring van foeragerende vleermuizen	15
6.3.	Verstoring algemene broedvogels	15
6.4.	Rugstreeppad	16
7.	CONCLUSIE	17
8.	BRONNEN	18

BIJLAGEN:

1	Natuurwetgeving
2	Foto's projectgebied
3	Gegevens Quickscanhulp

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

N.V. Nederlandse Gasunie heeft het voornemen om onderhouds- en aanlegwerkzaamheden uit te voeren aan het gasnetwerk en -knooppunt S-5991 aan de Dijkweg in Honselersdijk, gemeente Westland, provincie Zuid-Holland. In het kader van de geplande werkzaamheden is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. De toetsing wordt gedaan middels een quickscan aan de hand van een oriënterend veldonderzoek en de beschikbare verspreidingsgegevens.

1.2. Wettelijk kader

Bij ruimtelijke ingrepen zoals onderhouds- en aanlegwerkzaamheden van de gasleidingen moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project moet rekening worden gehouden met het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming (Wnb). In bijlage 1 is het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen.

De onderdelen gebieden en houtopstanden van de Wnb zijn hier niet van toepassing, omdat het projectgebied niet in of nabij een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied ligt en er geen bos van minimaal 10 are of een bomenrij van minimaal 21 bomen (buiten de bebouwde kom) wordt geveld.

Het projectgebied ligt daarnaast niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) waardoor ook de planologische gebiedsbescherming niet aan de orde is.

1.3. Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is inzicht te krijgen in de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen of kunnen voorkomen in het projectgebied en wat de effecten zijn van de ingreep op deze soorten. De gegevens voortvloeiend uit de quickscan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Wet natuurbescherming (natuurtoets) noodzakelijk is.

1.4. Onderzoeksvragen

De uitvoering van de werkzaamheden kan gevolgen hebben voor de ter plaatse voorkomende strikt beschermde flora en fauna. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

De onderzoeksvragen zijn daarom als volgt:

- Zijn in de bomen, struiken en lage vegetatie beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
- Zijn langs het projectgebied beschermde soorten of nesten van vogels aanwezig binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden of niet uit te sluiten?
- Is soortgericht vervolgonderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn?
- Kunnen negatieve effecten in het licht van de Wet natuurbescherming worden uitgesloten?
- Kunnen, indien negatieve effecten niet zonder meer uit te sluiten zijn, voorzorgsmaatregelen genomen worden om zo een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen?
- Kunnen, indien het optreden van negatieve effecten zelfs door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet uitgesloten kan worden, mitigerende maatregelen worden genomen om de negatieve effecten te verzachten?
- Is het aanvragen van een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aan de orde?

1.5. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de ligging van het projectgebied beschreven, daarnaast zijn de voorgenomen werkzaamheden en planning opgenomen. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksmethode beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de aanwezige of te verwachten soorten in het projectgebied, in hoofdstuk 5 is de effectenbeoordeling opgenomen. Hoofdstuk 6 beschrijft de te nemen voorzorgsmaatregelen. Tot slot zijn in hoofdstuk 7 de conclusie en het advies opgenomen.

2. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1. Ligging en omschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen langs de Dijkweg in Honselersdijk in de gemeente Westland. Ten noorden van het projectgebied ligt de wijk De Tuinen noord en ten oosten ligt De Tuinen Zuid. Naast het projectgebied (ten westen) ligt een metaalhandel waar schroot en andere materialen liggen opgeslagen. Het projectgebied ligt tussen de woonwijken en industriegebieden in en er is geen groot park of natuurgebied gelegen in het gebied zelf. In de onderstaande afbeelding is de ligging van het projectgebied aangegeven (figuur 2.1).

Het projectgebied betreft vooral klinkers, asfalt en straatmeubilair. Het enige groen dat aanwezig is, is een grasveld met daarin bomen aangeplant. Deze bomen zijn vooral Libanonceders, zomereiken en watercipressen. Naast het projectgebied liggen verschillende gebouwen. Deze gebouwen vormen geen onderdeel van het projectgebied.

In en rond het projectgebied zijn geen sloten of andere waterlichamen aanwezig en ook geen grote groene gebieden zoals parken en natuurgebieden.

Figuur 2.1: ligging projectgebied (rood omlijnd) (Bron kaart: <https://maps.google.com>)

2.2. Werkzaamheden en planning

Voor de onderhouds- en aanlegwerkzaamheden aan de gasleidingen van S-5991 in Honselersdijk dienen de volgende werkzaamheden uitgevoerd te worden:

- Grondwerk klaar maken
- Bestaande leidingen opgraven
- Nieuwe leidingen aanbrengen
- Transportbanen aanleggen om materiaal aan- en af te voeren
- Struiken en ruigtes verwijderen van
- Overige werkzaamheden zoals maaien, bestraten en asfalteren

De aanwezige bomen worden niet verwijderd. Deze worden behouden.

De precieze planning van de werkzaamheden is ten tijde van het schrijven niet bekend. In dit verslag worden de effecten beschreven die de werkzaamheden in de verschillende periodes hebben op de aanwezige flora en fauna en welke maatregelen getroffen moeten worden om beschadiging of verstoring van de flora en fauna tot het minimum te beperken.

3. METHODE

De basis voor de effectenanalyse wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied. Hiervoor is enerzijds een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens, anderzijds heeft een veldonderzoek plaatsgevonden. Onderstaand is de onderzoeksmethode voor dit project beschreven.

3.1. Literatuuronderzoek

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen via Quickscanhulp.nl. Voor dit project is gebruik gemaakt van gegevens uit de Quickscanhulp, landelijke soortverspreidingsatlassen en relevante internetpagina's.

Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wat betreft verspreiding wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand beschermde soorten in relatie tot het plangebied zitten. De applicatie geeft niet weer waar welke soorten zitten, wanneer ze zijn waargenomen en hoe ze zijn waargenomen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur (GAN) staat hiervoor in.

Door bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied. De beschikbare gegevens dienen beoordeeld te worden op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, van planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

3.2. Veldonderzoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten en habitatgeschiktheid is aanvullend verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldonderzoek. Het oriënterend veldonderzoek voor dit project heeft 19 juli 2018 plaatsgevonden. De inventarisatie is uitgevoerd door Jasper Willemsen, hij is werkzaam als ecooloog bij RPS. Tijdens dit veldonderzoek zijn de aanwezige biotopen en terreinkenmerken geïnventariseerd en zijn aanwezige beschermde en bedreigde planten- en diersoorten genoteerd.

Met de gegevens die verkregen zijn uit dit veldonderzoek is beoordeeld of de planten- en diersoorten, die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden.

3.3. Analyse

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectenanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

Wanneer bekend is welke soorten in het projectgebied aanwezig zijn of verwacht mogen worden, is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Het betreft hier een beschrijving van verwachte tijdelijke negatieve effecten en/of negatieve effecten op langere termijn als gevolg van de werkzaamheden.

4. AANWEZIGE OF TE VERWACHTEN SOORTEN

Hieronder is beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Het onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en het veldonderzoek.

Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldonderzoek heeft plaatsgevonden, is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het projectgebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). In bijlage 2 zijn foto's weergegeven van het projectgebied.

4.1. Mossen en korstmossen

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat geen beschermde mossen en korstmossen in en rond het projectgebied voorkomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde mossen en korstmossen waargenomen. Soort zoals gewone dikkopmos en fijn laddermos zijn waargenomen. Dit zijn algemeen in Nederland voorkomende soorten. Beschermde soorten worden in het projectgebied uitgesloten. De aanwezige habitatten asfalt, straatstenen en soortenarme grasvelden maken het projectgebied ongeschikt voor beschermde mossen en korstmossen.

4.2. Vaatplanten

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat geen beschermde vaatplanten voorkomen in en rond het projectgebied.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. Soorten zoals gewoon varkensgras, straatgras, Engels raaigras, klein streepzaad, paardenbloem en madeliefje zijn waargenomen. Dit zijn in Nederland algemeen voorkomende soorten. Op basis van de aanwezige habitatten straattegels, asfalt en soortenarm grasland worden beschermde vaatplanten niet verwacht in het projectgebied. Derhalve kunnen beschermde vaatplanten worden uitgesloten.

4.3. Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat verschillende algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren in en rond het projectgebied voorkomen, soorten zoals veldmuis, haas, egel, bosmuis, konijn, huisspitsmuis en dwergspitsmuis.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Ook zijn geen sporen waargenomen die duiden op aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren.

Geschikt biotoop voor verschillende muizensoorten is aanwezig. Vooral tussen het gras en tussen de ruigtes aan de rand van het projectgebied vinden muizen geschikte leefgebieden. Daarnaast gebruiken muizen het gebied om te foerageren en zich van leefgebied naar leefgebied te transporteren.

Hierdoor is het niet uitgesloten dat verschillende muizensoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden voorkomen.

4.4. Vleermuizen

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat verschillende vleermuizen in en rond het projectgebied voorkomen. Soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn waargenomen.

Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn in het projectgebied zelf geen geschikte vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor vleermuizen waargenomen. De bomen hebben geen geschikte holtes en spleten waar vleermuizen in kunnen verblijven en/of rusten.

Geschikte vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen zijn de gebouwen en woningen die grenzen aan het projectgebied. Deze gebouwen en woningen hebben verschillende spleten, gaten en openingen waar vleermuizen in kunnen voorkomen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen vleermuizen geconstateerd (veldonderzoek is overdag uitgevoerd). De gebouwen en woningen horen niet bij het te ontwikkelen gebied. De woonwijken ten noorden, oosten en zuiden van het projectgebied zijn wel geschikt als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen. In deze omgeving wordt niet gewerkt en deze ligt op een grote afstand van het projectgebied.

Foerageergebied en vaste vliegroutes

Het projectgebied is ongeschikt voor vleermuizen om te foerageren. De afwezigheid van bosranden, laanbomen en andere lijnvormige structuren maakt het gebied ongeschikt voor vleermuizen om hier te foerageren. Daarnaast is het projectgebied ongeschikt als vaste vliegroute vanwege het ontbreken van hierboven genoemde lijnstructuren. Ondanks dat het projectgebied ongeschikt is voor foeragerende en langsvliegende vleermuizen is niet uit te sluiten dat er vleermuizen kunnen voorkomen in en langs het projectgebied.

4.5. Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat verschillende vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen in en rond het projectgebied vermeld zijn. De soorten boomvalk, buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, slechtvalk, wespendif en ooievaar zijn vermeld.

Huisumus en gierzwaluw

Tijdens het veldonderzoek is alleen de huismus als soort vogels met jaarrond beschermde nestplaats waargenomen. De huismus komt vooral voor in bebouwd gebied zoals woonwijken. De enige locaties waar de soort is waargenomen, zijn in de woonwijken die in het noorden, oosten en zuiden grenzen aan het projectgebied.

In de woonwijken rond het projectgebied zijn geschikte locaties waargenomen voor gierzwaluwen. In het projectgebied zelf zijn geen geschikte locaties waargenomen, het betreft open terrein zonder bebouwing.

Kerkuil

Kerkuil broedt vooral in nestkasten bij boerderijen. De eerste geschikte nestlocatie voor kerkuilen is bij de boerderij op meer dan 5 km van het projectgebied. Tijdens het veldonderzoek zijn geen nestkasten waargenomen in en rond het projectgebied die gebruikt kunnen worden door kerkuilen. Kerkuil maakt mogelijk gebruik van het projectgebied om te foerageren en als doorvlieggebied maar door het ontbreken van geschikte leefgebied wordt dit eerder als doorvlieggebied gebruikt.

Roek, wespendif en buizerd

Soorten als roek, wespendif en buizerd broeden in bomen. Rond het projectgebied zijn meerdere geschikte nestlocaties voor deze soorten.

Roeken zijn echte koloniebroeders en bouwen redelijk slordige nesten in de toppen van hoge bomen. Noch de soort, noch de nesten zijn waargenomen in of nabij het projectgebied.

Buizerd maakt vooral nesten hoog in een boom, vooral populieren of essen worden hiervoor gebruikt. In het projectgebied staan geen geschikte bomen waar buizerds in kunnen broeden. Er zijn geen nesten in of rond het projectgebied waargenomen.

Wespendief broedt net als de roek en buizerd in toppen van bomen. Noch de soort, noch zijn nesten in en rond het projectgebied waargenomen.

Boomvalk

Boomvalk broedt vooral in toppen van bomen of hoogspanningsmasten. In de aanwezige hoge bomen rondt het projectgebied zijn geen nesten van boomvalken waargenomen en hoogspanningsmasten komen in het projectgebied niet voor. In bomen broeden boomvalken graag in bebost gebied en niet in individuele bomen.

Slechtvalk

Slechtvalk broedt vooral op grote hoogte in hoogspanningsmasten, kerktorens en andere hoge gebouwen. Geen van deze geschikte nestlocaties zijn aanwezig in en rond het projectgebied.

Ooievaar

Ooievaar broedt vooral op kunstmatige nesten of in hoogspanningsmasten. Geen van deze geschikte nestlocaties zijn aanwezig in en rond het projectgebied.

4.6. Broedvogels

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat broedvogels in en rond het projectgebied zijn waargenomen. Het betreft de soorten zoals merel, kauw, zwarte kraai, houtduif, stadsduif en koolmees.

Tijdens het veldonderzoek zijn ook deze verschillende broedvogels waargenomen. Dit zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland. Tijdens het veldonderzoek zijn geen nesten waargenomen van de verschillende algemeen voorkomende soorten in Nederland. De enige locatie waar nesten kunnen voorkomen, is in de woonwijken grenzend aan het projectgebied. Hier zijn meerdere nesten van algemene broedvogels waargenomen. Alle aanwezige nesten van broedvogels in de woonwijken waren ten tijde van het veldonderzoek niet bezet. In de bomen langs het projectgebied zijn geen nesten waargenomen maar mogelijk kunnen hier wel algemene broedvogels gaan broeden.

Algemene broedvogels gebruiken het projectgebied vooral als foerageergebied en niet specifiek als broedgebied. De afwezigheid van bomen maakt het ongeschikt voor boombroedende vogels.

4.7. Vissen

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat er geen beschermde vissoorten in en rond het projectgebied zijn waargenomen. In het projectgebied zelf zijn geen watergangen of sloten aanwezig waar vissen in kunnen voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat er beschermde vissensoorten voorkomen in en aan de rand van het project.

4.8. Amfibieën

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat verschillende algemeen beschermde amfibieën in en rond het projectgebied voorkomen. Soorten zoals gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander zijn waargenomen. Daarnaast wordt melding gemaakt van rugstreeppad in en rond het projectgebied.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen amfibieën waargenomen. In het projectgebied zijn geen watergangen of poelen aanwezig waar amfibieën kunnen voorkomen. In de directe omgeving van het

projectgebied zijn geen sloten, poelen en watergangen aanwezig waar amfibieën in kunnen voorkomen. Pas op grote afstand (meer dan 1 km) ligt een sloot die geschikt is voor amfibieën. Het projectgebied zelf is door het ontbreken van plassen, poelen en watergangen ongeschikt voor amfibieën.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een amfibieënsoort van duinachtige gebieden maar ook van gebieden waar bij werkzaamheden zand en aarde het gebied in gebracht worden waardoor een pioniersgebied ontstaat met veel los zand en zandlichamen. Geen van deze omstandigheden zijn aanwezig in het projectgebied en tijdens het veldonderzoek zijn geen rugstreeppadden waargenomen.

De aanwezige grond bestaat vooral uit stevige substanties zoals asfalt, straattegels en dicht begroeide grasvelden. Dit zijn ongeschikte omstandigheden voor rugstreeppadden.

4.9. Reptielen

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat er geen beschermde reptielen in en rond het projectgebied zijn waargenomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen reptielen waargenomen. Door het ontbreken van waterlichamen is het projectgebied ongeschikt voor beschermde reptielen.

4.10. Ongewervelde diersoorten

Tijdens de bureaustudie en het analyseren van de verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat er geen beschermde ongewervelde diersoorten in en rond het projectgebied voorkomen.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen ongewervelde diersoorten waargenomen.

Overige soorten zoals verschillende vlinders en libellen komen niet voor in het projectgebied. De afwezigheid van geschikte waardplanten, afwezigheid van enige vegetatie met bloeiende planten en aanwezigheid van asfalt en tegels maakt het projectgebied ongeschikt voor vlinders en libellen.

5. EFFECTENANALYSE

Van de soortgroepen *grondgebonden zoogdieren*, *vleermuizen* en *vogels* zijn in dit hoofdstuk de mogelijke effecten beschreven. Voor de overige soortgroepen geldt dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op de huidige staat van instandhouding. De werkzaamheden vinden niet plaats in of aan geschikte biotopen voor deze soorten, derhalve is het uitgesloten dat significant negatieve effecten optreden.

5.1. Grondgebonden zoogdieren

Er worden op basis van het uitgevoerde onderzoek geen streng beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht in het projectgebied of de directe omgeving. Het is uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op streng beschermde grondgebonden zoogdieren.

Er worden wel algemene grondgebonden zoogdieren binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden verwacht. Het is daardoor niet zonder meer uitgesloten dat negatieve effecten op deze soorten optreden. Tijdens de werkzaamheden zal het projectgebied tijdelijk ongeschikt zijn voor verschillende grondgebonden zoogdieren.

Er kan sprake zijn van overtreding van de verbodsbepalingen. De algemene grondgebonden zoogdieren zijn vrijgestelde soorten via de provinciale verordening voor ruimtelijke ontwikkelingen. Doordat deze soorten vrijstelling genieten in de provincie Zuid-Holland, geldt alleen de zorgplicht voor de grondgebonden zoogdieren.

In de omgeving van het projectgebied zijn daarnaast voldoende alternatieve leef- en foerageergebieden aanwezig waar algemeen beschermde zoogdierensoorten naartoe kunnen uitwijken. De verstoring zal geen significant negatief effect hebben op de staat van instandhouding van deze soorten. Op de lange termijn worden eveneens geen negatieve effecten verwacht, omdat de aard van het projectgebied door de werkzaamheden niet verandert.

5.2. Vleermuizen

Het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen wordt verwacht aan de rand van het projectgebied in de aanwezige woonwijken grenzend aan het projectgebied. De voorgenomen werkzaamheden en ingreep hebben geen invloed op deze locaties, derhalve worden negatieve effecten op deze potentieel aanwezige vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen niet verwacht.

Langsvliegende en/of foeragerende vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten in het projectgebied. De aanwezige bomen in het projectgebied worden behouden. Hierdoor blijft potentieel foerageergebied voor vleermuizen en vaste vliegroutes behouden. Op de lange termijn worden eveneens geen negatieve effecten verwacht, omdat de aard van het projectgebied door de werkzaamheden niet significant verandert.

Voor de verschillende vleermuissoorten die voorkomen in en rond het projectgebied zijn er voldoende alternatieve foerageergebieden rond het projectgebied aanwezig waar deze soorten kunnen foerageren. Negatieve effecten worden derhalve uitgesloten.

5.3. Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In de woonwijken rond het projectgebied die grenzen aan het projectgebied, zijn geschikte locaties waargenomen waar vogels met jaarrond beschermde nestplaats kunnen nestelen. Een van die soorten is de huismus, deze komt hier voor en het is niet uitgesloten dat deze soort in deze woningen en gebouwen geschikte nestgelegenheden kan vinden om te gaan broeden. Omdat niet gewerkt wordt

aan de gebouwen en woningen of in de buurt van de woonwijken worden geen effecten op de nesten van huismus (vogelsoort met een jaarrond beschermde nestplaats) verwacht.

Omdat de werkzaamheden niet in de directe omgeving van deze woonwijk plaatsvinden maar op grotere afstand van de woningen, zal de geluidshinder voor de huismus minimaal zijn. Negatieve effecten door geluidshinder op de huismus worden hierdoor niet verwacht.

Overige vogels met een jaarrond beschermde nestplaats gebruiken het projectgebied vooral als foerageergebied of als overtrekgebied om zich van locatie A naar B te verplaatsen.

Broedvogels

Rond het projectgebied zijn verschillende broedvogels waargenomen in de aanwezige bomen, struiken en grasvelden. Tijdens het veldonderzoek zijn geen nesten waargenomen van algemene broedvogels. Het is niet uitgesloten dat broedvogels nesten gaan maken in de bomen en struiken aan de rand van het projectgebied.

De werkzaamheden vinden mogelijk plaats in de kwetsbare periode, waardoor het niet uit te sluiten valt dat mogelijk nieuwe nesten worden gebouwd binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Omdat de werkzaamheden mogelijk in de broedperiode plaatsvinden, kan verstoring van deze soortgroep optreden. Het geluid dat de machines produceren kan verstorend werken op aanwezige broedende vogels.

Algemene broedvogels maken gebruik van het projectgebied als foerageer- en langsvlieggebied. In de omgeving van het projectgebied zijn meerder alternatieve locaties aanwezig waar deze soorten heen kunnen. Op lange termijn worden geen negatieve effecten op deze soortgroep verwacht.

6. MAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. In dit hoofdstuk zijn algemene voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd.

Het nemen van de onderstaande opgenomen voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Er hoeven, met inachtneming van onderstaande beschreven voorzorgsmaatregelen, voor het onderhavige project geen aanvullende mitigerende maatregelen te worden genomen en/of een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

6.1. Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt te allen tijde de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Maatregelen die invulling geven aan de algemene zorgplicht, zijn:

- Werken in één richting zodat soorten de kans krijgen te vluchten naar veilige omgeving.
- Werken buiten de kwetsbare periode(n) van de beschermde soort(en).

6.2. Voorkomen van verstoring van foeragerende vleermuizen

Negatieve effecten op langsvliegende en/of foeragerende vleermuizen kunnen alleen optreden indien gewerkt wordt tussen zonsondergang en zonsopkomst met gebruik van uitstralende bouwverlichting.

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren, mag daarom in de periode april tot en met november bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt worden van breed uitstralende bouwverlichting tussen zonsondergang en -opkomst. Door niet tijdens de nachtelijke uren te werken (actieve periode van vleermuizen), wordt verstoring geheel uitgesloten en is een overtreding van de verbodsbepalen niet aan de orde.

6.3. Verstoring algemene broedvogels

Verstoring van in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels is te voorkomen door buiten de voor hun kwetsbare periode te werken, dat wil zeggen buiten de broedperiode. Voor deze periode zijn wel richtdata te geven, maar er moet nadrukkelijk vermeld worden dat deze periode sterk afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Het is onbekend wanneer de werkzaamheden precies worden uitgevoerd. Werkzaamheden in de broedperiode kunnen verstorend zijn voor broedende vogels als de nesten door broedvogels worden gebruikt. Desondanks wordt geadviseerd om niet in deze kwetsbare periode te werken, om op deze manier verstoring van broedvogels te voorkomen. Omdat onzeker is wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd te worden. Dit betekent grofweg van september tot aan maart. Maar omdat verschillende soorten ook in de herfst en winter kunnen broeden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige ecooloog of medewerker met kennis van gecontroleerd te worden op aanwezigheid van nieuwe nesten en/of nestactiviteiten van verschillende broedvogels.

Als er een nest wordt geconstateerd dat in gebruik is, wordt een ter zake kundige ecooloog geraadpleegd over de voortzetting van de werkzaamheden. De ecooloog beoordeelt in hoeverre het mogelijk is de werkzaamheden voort te zetten zonder daarbij het nest te verstoren. Indien de verstoring van het nest niet voorkomen kan worden door de te nemen van maatregelen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat het nest niet langer in gebruik is en wordt er gekeken welke werkzaamheden wel uitgevoerd mogen worden zonder verstorend te zijn.

6.4. Rugstreeppad

In de gegevens van Quickscanhulp komt naar voren dat er rugstreeppadden zijn waargenomen in en rond het projectgebied. De huidige omstandigheden van het gebied maken het gebied ongeschikt voor rugstreeppadden. Tijdens de werkzaamheden wordt het projectgebied mogelijk wel geschikt voor deze soort.

Om te voorkomen dat de soort in het projectgebied voor kan komen, dienen de volgende maatregelen getroffen te worden te voorkomen van rugstreeppadden in het projectgebied:

- Werken buiten het voortplantingsseizoen van de soort. De soort is actief van april tot aan oktober. Door niet in deze periode te werken wordt voorkomen dat deze soort zich vestigt in het projectgebied.
- Indien er wél gewerkt wordt in de periode april tot oktober dient de aanwezigheid van grote zandlichamen voorkomen te worden zodat de soort niet in deze zandlichamen kan wegkruipen.
- Poelen en plassen die in zandrijk gebied ontstaan moeten worden voorkomen en zo snel mogelijk worden verwijderd. Deze poelen en plassen zijn geschikte voortplantingsplekken voor rugstreeppadden.

Door de hierboven genoemde maatregelen in acht te nemen, wordt voorkomen dat de rugstreeppad in het projectgebied kan voorkomen.

Indien tijdens de werkzaamheden een rugstreeppad, eitjes of larven worden waargenomen dient een ter zake kundige ecooloog geraadpleegd te worden over het vervolg van de werkzaamheden. De ter zake kundige ecooloog geeft advies over de te volgen stappen en adviseert over de werkzaamheden.

7. CONCLUSIE

Ten behoeve van de voorgenomen onderhouds- en aanlegwerkzaamheden aan het gasnetwerk en -knooppunt S-5991 aan de Dijkweg in Honselersdijk, gemeente Westland is een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Uit deze quickscan komt het volgende naar voren:

- De uitgevoerde quickscan geeft een compleet beeld van de aanwezigheid van beschermde flora- en faunasoorten in en rond het projectgebied.
- Beschermde vaatplanten, mossen en korstmossen, reptielen, amfibieën, ongewervelden en vissen zijn niet aanwezig of worden niet verwacht op basis van het ontbreken van geschikt biotoop.
- Beschermde soorten die verwacht worden in het projectgebied zijn verschillende soorten (foeragerende/overvliegende) vleermuizen, algemene grondgebonden zoogdieren, broedvogels met jaarrond beschermde nest- of verblijfplaats en algemene broedvogels en amfibieën.
- De geplande werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op in gebruik zijnde vogelnesten van algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nest- of verblijfplaats.
- In het werkgebied zijn geen gebouwen en bomen aanwezig, daarom wordt de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Potentiële verblijfplaatsen zijn wel aanwezig buiten het projectgebied, maar omdat niet aan deze woningen wordt gewerkt worden negatieve effecten op vleermuizen niet verwacht.
- Er hoeft geen vervolgonderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de aanwezigheid van beschermde flora en fauna
- Het opvolgen van deze voorzorgsmaatregelen uit hoofdstuk 6 is voorwaardelijk om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is dan niet nodig.
- Het ontwikkelen van het projectgebied kan in de kwetsbaren periode (broedvogels) worden uitgevoerd mits rekening wordt gehouden met de voorzorgsmaatregelen opgesteld in hoofdstuk 6 en er voorafgaand aan de werkzaamheden een controle wordt uitgevoerd op mogelijk broedende broedvogels in en rond het werkterrein.
- Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden tussen zonsondergang en -opkomst om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen. Werkzaamheden mogen ook niet met breed uitstralende verlichting worden uitgevoerd.
- Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten omdat er voldoende alternatieve leefgebieden in de omgeving van het projectgebied aanwezig zijn en de aard van het projectgebied door de uitvoering van de werkzaamheden niet wezenlijk verandert.

8. BRONNEN

Geraadpleegde literatuur

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Lange, R., e.a., Zoogdieren van West-Europa, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming i.s.m. Natuurmonumenten, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 2003.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden 2009.

Geraadpleegde internetpagina's

- www.vleermuis.net
- www.ravon.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.nederlandesoornten.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.bomenstichting.nl/

1 Natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Al enige jaren is sprake van decentralisatie op het gebied van de diverse 'groene taken'. Met de Wet natuurbescherming is de tendens van decentralisatie formeel bekrachtigd en zijn enkele nieuwe instrumenten toegevoegd. De Wet natuurbescherming moet op termijn (2018) opgaan in de Omgevingswet. De bepalingen en instrumenten uit de Wet natuurbescherming zijn hier al (grotendeels) op voorbereid.

Het bevoegd gezag gaat over naar de provincie. Ten aanzien van projecten op nationale schaal blijft de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bevoegd gezag.

Voor de Wet natuurbescherming zijn ten aanzien van de Soortenbescherming twee richtlijnen en een nationaal beschermingsregime van toepassing:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Nationale soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.1

- Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

Deze richtlijn is inclusief het Verdrag van Bern (bijlage II) en het Verdrag van Bonn (bijlage I).

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

- Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationale soorten

De nationale soorten betreffen een bescherming van een lijst met zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (onderdeel A) en planten (onderdeel B). Het betreffende bevoegd gezag stelt in een verordening vast voor welke van deze soorten de verbodsbepalingen onverminderd gelden en voor welke soorten een vrijstelling geldt.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.10

- Lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde "houtopstanden").

Het verbod op het geheel of gedeeltelijk vellen van houtopstanden is niet van toepassing op:

- Houtopstanden binnen de grenzen van de bebouwde kom;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs watergangen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa welke ten minste eens per tien jaar worden geoogst. En bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid als aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter en aangelegd na 1 januari 2013.

De herplantplicht van houtopstanden geldt niet voor maatregelen ten behoeve van natuurontwikkelingen (in het kader van het halen van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en opgelegde mitigatie of compensatie in het kader van vergunningen of ontheffingen) en het creëren of onderhouden van brandgangen.

Provincies kunnen vrijstellingsregels of nadere regels voor een ontheffing voor herplantplicht opstellen.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels;
- dagvlinders;
- zoogdieren;
- reptielen en amfibieën;
- paddenstoelen;
- libellen;
- krekels en sprinkhanen;
- korstmossen;
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rode Lijst soorten genieten geen wettelijke bescherming.

Provinciale en gemeentelijke overheden en terrein beherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

2 Foto's projectgebied

Zuidelijk deel projectgebied

Sloperij langs de Dijkweg

Noordelijke deel projectgebied

Noordelijke deel projectgebied, gezien vanuit het noorden

Projectgebied

Bomen in projectgebied

Dijkweg

Dijkweg en zuidelijk deel projectgebied

Projectgebied

Gasunie paaltjes

Watercypress

Libanonceder

Zomereik

BIJLAGE

3 Gegevens Quickscanhulp

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km